

Vanuit het hospice

Het zijn vrijwilligers die een hospice bezielen. Zij zorgen dat mensen zich er thuis voelen. In ons hospice zorgen ze bovendien voor de joodse sfeer van gezelligheid en warmte die met een jiddisj woord *nesjomme* wordt genoemd. Niet voor niets wordt er gezegd, dat wij een huis met *nesjomme* zijn.

Deze *nesjomme* werkt als een medicijn voor bewoners én familie. Zo kan het zijn dat iemand die bij ons komt wonen zich aanvankelijk een stuk beter gaat voelen en daardoor nog een relatief goede tijd heeft. Ook hun naasten die vaak de mantelzorgers zijn komen weer op adem en vinden nu tijd, rust en ruimte voor de dingen die ze nog willen doen met hun geliefde. Naast de vrijwilligers die de bewoners verzorgen zijn er nog tal van anderen die zich vrijwillig inzetten voor: het doen van boodschappen, het wekelijks ophalen van bloemen en het opmaken ervan (zie elders in deze Nieuwsbrief), administra-

tieve werkzaamheden, het strijken, het verzorgen van kunst aan de muren en niet te vergeten het nemen van bestuursverantwoordelijkheid voor ons hospice. Iedereen doet het met dezelfde *nesjomme* en dat is overal en in alles voelbaar. Het hospice is voor een groot deel afhankelijk van donaties. We zijn dan ook zeer dankbaar dat een aantal bedrijven en fondsen die ons hospice vanaf het begin steunen dat blijven doen. Zo zal Mies Bouwman – u allen bekend – namens Monuta Charity Fund, dat ons al eerder steunde, een cheque overhandigen waarmee wij een jaar lang iedereen in ons hospice 'bakjes troost' kunnen bieden. In deze Nieuwsbrief kunt u kennismaken met een aantal andere sponsors en lezen wat hen ertoe beweegt ons te steunen.

“Voor papa was het bij jullie van de hel naar de hemel, een 5-sterren hotel!”

In 2009 mochten we in ons hospice een groot aantal bewoners verzorgen. Tot onze vreugde knapten enkelen na een paar weken zorg op maat zodanig op dat ze weer een toekomstperspectief kregen. Zij keerden naar huis terug of gingen naar een verpleegtehuis mede dankzij de gespecialiseerde (medische) zorg die ons hospice haar bewoners biedt. U kunt zich misschien wel voorstellen dat dit bij deze bewoners maar ook bij

hun naaste familieleden veel, soms verwarrende emoties teweeg kan brengen. Men is bezig met afscheid nemen en dan is er ineens weer hoop op een stukje toekomst. Dit maakt ons werk in het hospice zo boeiend, soms moeilijk, maar uitdagend en inspirerend.

Een goede zomer!
Sasja Martel, *directeur*

Kamerlid bezoekt hospice

25 januari jl. bezocht **Antoinette Vietsch**, lid Tweede Kamer CDA en lid van de vaste Kamercommissie Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) het hospice. Het Joods Zorgcircuit, waarbij alle joodse zorginstellingen zijn aangesloten, nodigt regelmatig politici uit om hen te laten zien hoe belangrijk identiteitsgebonden zorg is. Na haar

bezoek schreef zij ons: ***“Ik ben erg onder de indruk van het hospice. Goede kwaliteit, goede zorg en mooie huisvesting. Ik durf wel te zeggen dat jullie het mooiste hospice hebben dat ik tot nu toe gezien heb.”***

Steun ons met uw hart!

Stichting Vrienden Joods Hospice Immanuel
Doneer nu op rekeningnummer 45.54.44.277

Huwelijk van een bewoonster

“... Een warm bad”

Mede namens onze gehele familie wil ik al diegenen die betrokken zijn bij het Hospice bedanken voor de warmte en ‘nesjommevolle’ behandeling voor, tijdens en na het overlijden van mijn moeder, mevrouw Bep Hollander Hes.

Wij hebben in die korte periode dat zij te gast was van het Hospice heel veel respect en bewondering gekregen voor een ieder die we daar ontmoetten. We hebben het letterlijk ervaren als ‘een warm bad’ vanaf het moment van het eerste intakegesprek tot het vertrek van mijn moeder naar Ter Kleef.

De mensen van het Joods Hospice Immanuel hebben ervoor gezorgd dat mijn moeder niet leed en hebben ons leed over het verlies verzacht. En daar zijn we jullie allen erkentelijk voor...

— *Namens de gehele familie,*
Freddy Hollander

Laat een legaat na aan het Joods Hospice Immanuel

Als u er niet meer bent, gaan wij uit uw naam door. Door het hospice te begunstigen in uw testament helpt u de continuïteit van het Joods hospice veilig te stellen.

Wij informeren u graag! Tel. 020-4420676

Bloemen maken mensen blij

Een bloemetje maakt het verschil, zegt Nicole Zurel. Zij is de dochter van Yvonne Schwarz, die vrijwilligster is in het hospice en samen met Jetty Roedema de prachtige, vaak exclusieve bloemen schikt, die haar dochter Nicole en zoon Yves wekelijks aan het Joods Hospice Immanuel schenken. De bloemen worden elke vrijdagochtend beurtelings door vrijwilligers Ger Hali, Uri Link, Reinier Bobbe of Rob Zegerius opgehaald bij de **firma Bouquetnet** in Rozenburg.

computer en dient daarbij rekening te houden met uiteenlopende zaken zoals: het gewenste assortiment, de prijs en kwaliteit, de sterkte van de bloemen en in hoever ze tegen verwarming, warmte en tocht bestand zijn. Pas als de bloemen zijn ingekocht bij veilingen en kwekers ziet Nicole in natura de samenstelling van de door haar ontworpen boeketten. Een enkele keer wordt er dan nog wat veranderd, maar meestal heeft ze het bij het rechte eind. Want ze kent alle namen

Nicole is telg uit een familie die al generaties lang in het bloemenvak zit. Haar overgrootvader Samuel Zurel begon er in 1910 mee. Na de oorlog bouwde haar vader Rob de firma uit tot het grootste bloemenexportbedrijf ter wereld. Na de verkoop ervan 11 jaar geleden leiden zijn dochter Nicole (39) en zoon Yves (37) het door hen opgerichte Bouquetnet. Ze leveren boeketten aan supermarktketens in Nederland, België, Luxemburg, Duitsland, Frankrijk en Denemarken. Nicole ontwerpt de boeketten op haar

van de bloemen en ze weet precies hoe die er uit zien en wat het effect ervan in het boeket zal zijn. Nicole kreeg de liefde voor bloemen en bloem-schikken van haar beide ouders met de papelepel ingegoten. Bloemen maken mensen blij en zij vindt het dan ook heel leuk dat zij en haar broer dankzij hun moeder op het idee zijn gebracht om deze wekelijkse bloemengift te doen aan het hospice. Bloemen die het huis opfleuren en bijdragen aan de bijzondere sfeer.

Links Nicole Zurel en rechts vrijwilligers Yvonne Schwarz & Jetty Roedema

Culinaire kosjere maaltijden in het hospice

Vanaf de opening in mei 2007 draagt de firma Langerhuize in Amstelveen bij aan het hospice door alle warme maaltijden belangeloos te geven, omdat men het zo'n fantastisch doel vindt. Dagelijks hebben de bewoners keuze uit een groot aantal verschillende gerechten waaruit zij zelf hun maaltijd kunnen samenstellen. Enthousiast en vol trots vertelt directeur Wim Pannekoek: In 1990 is het begonnen in het ziekenhuis Amstelland waar kosjere maaltijden werden bereid en dat moest kostendekkend

Coöperatie en daarna voor derden, zoals luchtvaartmaatschappijen, speciale maaltijden voor gevangenen, vele andere instellingen en het hospice dus. Ziekenhuis Amstelland en Sinai Centrum ontvangen ook kosjere maaltijden (Onder Rabbinaal Toezicht). Daarom zijn er 2 keukens: een kosjere en een algemene keuken. Langerhuize produceert en levert zo'n 3400 maaltijden per dag. Alle maaltijden worden op ambachtelijke manier bereid. De aardappelpuree wordt gewoon in een keteltje gekookt.

gaan gebeuren. Men zocht contact met de KLM en vanaf dat moment kwamen ook de kosjere vliegtuigmaaltijden uit de ziekenhuiskeuken. Deze keuken werd te klein en weer dacht men aan schaalvergroting. Ziekenhuis Amstelland, het Sinai Centrum en de Stichting Brentano staken de hoofden bijeen en richtten Coöperatie Langerhuize op met als doel ervoor te zorgen dat er te allen tijde kwalitatief goede maaltijden beschikbaar zijn voor een betaalbare prijs. In de eerste plaats voor de leden van de

In verband met productie-uitbreiding in de algemene keuken wordt nu geïnvesteerd in een gloednieuwe keuken die geschikt is voor ongeveer 4.500 maaltijden. Langerhuize wordt hierdoor toekomstbestendig.

Of het nu gaat om een kosjer of niet kosjer gerecht, bij Langerhuize vindt men dat iedere maaltijd speciaal moet zijn. En dat is het! In het hospice eet men bijna zoals thuis: smakelijk en gevarieerd!

Giften per notariële akte

Algemeen Nut
Beogende Instelling

ANBI

Joods Hospice Immanuel is vrijwel geheel afhankelijk van donaties.

De stichting is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) en giften zijn dan ook fiscaal aftrekbaar. Wij zijn blij met elke donatie maar hebben vooral zekerheid op de lange termijn nodig. U kunt ons hierbij helpen door een jaarlijkse donatie voor de duur van 5 jaar per notariële akte vast te leggen.

Een dergelijke schenking kan zeer gunstig zijn voor uw belastingaftrek. Een notaris kan u hierover uitgebreid informeren. Uiteraard kunt u ook contact opnemen met ons.

Mocht u vragen hebben: 020 - 4420676.

Steun ons hospice door te bridgen!

Vrijwilligster Tiny de Bruin is de initiatiefneemster van bridgen voor het hospice. Het bridgen vindt twee keer in de maand plaats bij mensen thuis en wordt georganiseerd door Ina Groenteman. Eén keer per jaar vindt er een bridgedrive plaats met leuke prijzen! Voor deelname graag bellen: 020-6414155.

Kunst in het hospice

Van april tot juli exposeert de bekende kunstenares Saskia Weishut in het hospice.

De werken zijn uiteraard ook te koop. U bent elke eerste woensdagochtend van de maand, maar ook na afspraak, welkom om de schitterende kunst te bekijken, met daarbij een rondleiding door het hospice.

“Ik voel me hier echt welkom”

Het was de eerste van de drie weken van mijn moeder in het hospice. Ze was door alle goede zorg en liefdevolle aandacht iets opgeknapt. Ze zat beneden in haar rolstoel bij de tafel. Kopje koffie, krantje. Toen zei ze: “ik voel me hier echt welkom.” Zo essentieel voor haar. Als oorlogsslachtoffer, ondergedoken, zoveel familie kwijtgeraakt. Zo vaak had ze zich teveel gevoeld; zich zo onveilig gevoeld. Haar drie laatste weken. Opgenomen in een warme joodse sfeer. Een plek waar ze kon rusten zonder angst. Waarin zij kon zijn wie zij was. Alles kon, alles mocht.

Als haar dochter heb ik zo vaak gedacht en gezegd: mijn moeder kreeg drie weken heling. Steeds meer kom ik erachter dat dat ook voor mij gold. De aandacht die ik kreeg. Heerlijke koffie als ik 's ochtends vermoeid binnenkwam, een praatje als ik het niet meer zag zitten, en ook voetbalplaatjes en lieve woorden voor Boaz mijn zoon. Zelfs nu na het overlijden van Bibi, zijn we nog welkom om ons gevoel en herinneringen te delen. Dit alles is zo ondersteunend in deze periode van verdriet en rouw.

Daar wil ik alle maar dan ook echt alle mensen die het Joods Hospice Immanuel mogelijk maken ontzettend voor bedanken.

— Vivien Broekman

Zo vaak vertelde je dat je voor de spiegel had gezeten, vroeger was het staan maar dat ging niet zo goed meer. Dan had je ruzie gemaakt met jezelf en kon je weer door. Hoe vaak ik niet hoopte dat je juist wat liever voor jezelf zou zijn. Woensdagavond leek het of je ging. Toen heb je nog twee dagen doorgeademd. En nog contact gemaakt. Doorzetter tot het eind.....

Ja, je was erg ziek. Je lichaam zat je ontzettend in de weg. Zolang ik me kan herinneren, kon je niet bewegen zoals je wilde.

En toch was je zo actief. Samen met papa in de schoenzaak. Oscar en mij opvoeden. Vrijwilligster met hart en ziel. Anderen helpen, naar ze luisteren. Naar mij luisteren, naar al mijn verhalen. Elk detail wilde je horen. Ik voelde me dan zo gezien. Anderhalve week geleden. Je warmde mijn handen met die van jou toen ik verkleumd binnenkwam in het hospice. Ik zag je handen nog, gisteren bij de tahara. Warm tot het eind. Zingen in het joodse koor. Hoe heerlijk was het vroeger, bij de afwas meerstemmig zingen. Een week geleden zongen we nog samen meerstemmig. Jij met bed en al, in de huiskamer in het Hospice. Boaz blazend op de sjofar. Bij al mijn optredens was je er bij. Op de voorste rij. De avond voordat je overleed, lachte je opeens met wijd open ogen naar me toen ik naast je bed gitaar voor je speelde en zong. Trots tot het eind. Wat was het fijn in het Joods Hospice Immanuel. Je voelde je daar zo welkom. De liefde en aandacht van iedereen. Opeens lukte het je je over te geven, de hulp en liefde een klein beetje aan te nemen. Loslaten, op het eind..”

— Uit de rouwrede van Vivien

Bewoners en vrijwilligers tijdens de matselunch

Vrijwilligers gezocht

Lef komt van het hebreeuwse woord hart.

Wij zoeken mensen met het hart op de goede plaats, die er kunnen zijn voor een ander. Heeft u lef? Meld u dan aan voor een vrijblijvend gesprek! Wij zoeken gemotiveerde mensen, joods en niet-joods, die zich als vrijwilliger in willen zetten voor onze bewoners in het hospice.

Colofon

Stichting Joods Hospice Immanuel

Amstelveenseweg 665
1081 JD Amsterdam
T (020) 4420676 | M (06) 25252884
E info@joodshospiceimmanuel.nl
www.joodshospiceimmanuel.nl
ABNAMRO 443702578

Stichting Vrienden Joods Hospice Immanuel

Amstelveenseweg 665
1081 JD Amsterdam
Info: 020-4420676
Donaties: ABNAMRO 455444277

Bestuur

David Serphos (voorzitter)
Max Groen (penningmeester)
David Gorin (secretaris)
Margreet Shabi (lid)

Directie en staf

Sasja Martel (*directeur*)
Ruben van Coevorden
(*hospicearts/medisch adviseur*)
Nannette Blitz-Verdooner
(*coördinator vrijwilligers*)
Lija Hellendall (*coördinator vrijwilligers*)
Jansje Stodel (*leden- en financiële administratie*)
Yvonne de Wolff (*fondsenwerving*)

Redactie

Sasja Martel, Margreet Shabi, Jansje Stodel

Fotografie

Sasja Martel

Grafische vormgeving

Luna 3, Utrecht

Druk

Hegadruk

Deze Nieuwsbrief werd gesponsord.
Wilt u ook een Nieuwsbrief sponsoren?
Neem dan contact met ons op.